



Vornankorven tuulivoimaosayleiskaava, Kuopio

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
8.5.2024

OAS nähtävillä 31.5. – 30.7.2024

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Päivitetty 22.4.2025

Sisällys

1	Vornankorven tuulivoimapuistohanke	3
2	Suunnittelun tavoitteet	3
3	Suunnittelualueen sijainti	4
4	Suunnittelun lähtökohdat	6
4.1	Suunnittelualueen nykytila	6
4.2	Maanomistus	7
4.3	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	8
4.4	Maakuntakaava	9
4.5	Yleis- ja asemakaavat	15
4.6	Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet	20
5	Selvitykset ja vaikutusten arviointi	21
1.1	Selvitykset	21
1.2	Vaikutusten arviointi	22
6	Osallistuminen ja vuorovaikutus	22
1.3	Ketkä ovat osallisia?	22
6.1	Osallistuminen	23
1.4	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen	24
7	Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu	25
7.1	Aloituskvaihe (1/2024 – 7/2024)	25
7.2	Valmisteluvaihe (8/2024 – 6/2025)	25
7.3	Ehdotuskvaihe (7/2025 – alkuvuosi 2026)	26
7.4	Hyväksyminen (alkuvuosi 2026 – kesä 2026)	26
8	Yhteystiedot	27

Tuulivoimaosayleiskaavan vireilletulon yhteydessä laaditaan AKL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS):

- *esitellään osayleiskaavatyössä noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät*
- *kerrotaan kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä*
- *kuvataan osayleiskaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit.*

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

1 Vornankorven tuulivoimapuistohanke

Hankkeesta vastaavana toimiva Ilmatar Pielavesi Vornankorpi Oy suunnittelee Vornankorven tuulivoimapuistoa Pielaveden kunnan ja Kuopion kaupungin alueelle Iso-Pangan ja Petäjäjärven väliin sekä Murto-Pajusen ympäristöön Iso-Pangan eteläpuolelle. Hankealueen koko on noin 3 200 hehtaaria, joista Kuopion puolella noin 560 ha. Hankealue on pääosin metsätalousaluetta.

Koko hankealueelle suunnitellaan enintään 18 uuden tuulivoimalan rakentamista, joista viisi (5) tulee Kuopion puolelle ja 13 Pielaveden puolelle. Kuopion puolelle suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 335 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 7–10 MW ja kokonaisteho koko hankealueen osalta arviolta noin 120–180 MW.

Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueen Pielaveden puoleiselle alueelle rakennetaan sähköasema. Hankealueella tuotettu sähkö on alustavien suunnitelmien mukaan tarkoitus siirtää Savon Voima Verkon 110 kV sähköasemaan, joka sijaitsee hankealueen pohjoispuolella. Alustavasti uuden hankealueen ulkopuolisen voimajohtoon pituus on noin 7,6 km. Myös voimajohto sijoittuu kokonaisuudessaan Pielaveden kunnan alueelle. Osayleiskaava-alueen ulkopuolisesta voimajohtoalueesta noin 0,8 km on uutta johtokäytävää. Loppuosalta johtoalue sijoittuu olemassa olevan voimajohtoon viereen.

2 Suunnittelun tavoitteet

Tuulivoimaosayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnitellun viiden voimalan käsittävän tuulivoimapuiston rakentaminen Kuopion kaupungin alueelle. Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloiden lisäksi niitä yhdistävistä rakennus- ja huoltoteistä, maakaapeleista sekä sähköasemasta, joka Vornankorven hankkeessa sijoittuu Pielaveden kunnan puolelle.

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on ohjata tuulivoimapuiston rakentamista luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia lieventäen.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena AKL:n 77a §:n mukaisesti. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Kuopion kaupunginvaltuusto.

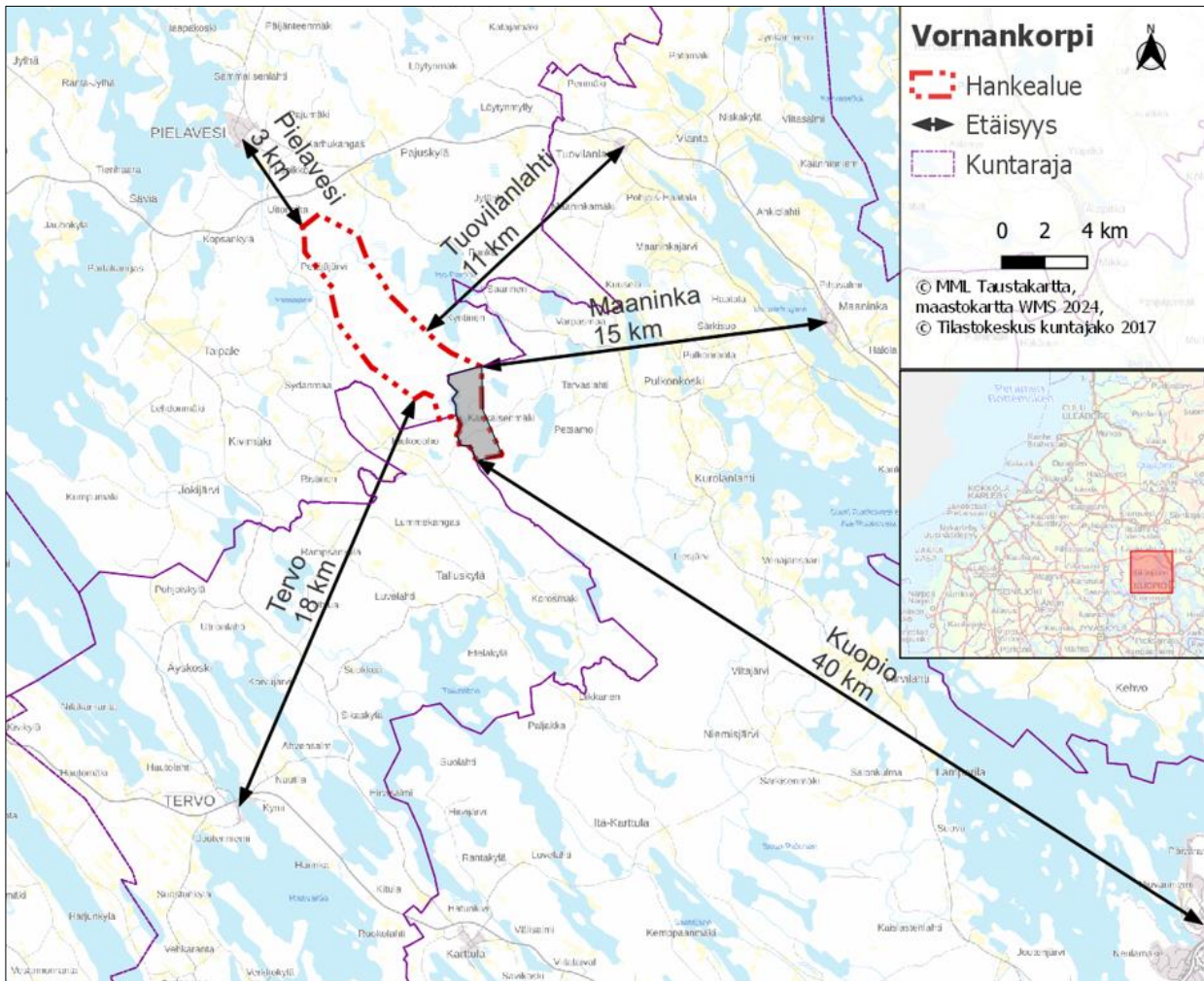
Heinäkuussa 2022 voimaan tulleessa ilmastolaissa säädetään kansallisista ilmastotavoitteista sekä ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmästä, johon kuuluvat pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma, keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma ja sopeutumis suunnitelma sekä erillisenä energia- ja ilmastostrategia. Lain mukaan Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Ilmastolain mukaan vuoden 1990 tasoon verrattuna tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, 80 prosenttia vuoteen 2040 mennessä ja 90 prosenttia, pyrkien 95 prosenttiin, vuoteen 2050 mennessä. Laki laajeni koskemaan myös maankäyttösektoria ja siihen on kirjattu tavoite nielujen vahvistamisesta.

Osayleiskaavan tarkoituksena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Vornankorven hanke edesauttaa Suomen hallituksen uuden ilmasto- ja energiastrategian toteutumista, jonka valtioneuvosto hyväksyi 30.6.2022. Strategian yhtenä tavoitteena on uusiutuvan energian tuotannon edistäminen. Vornankorven tuulivoimahanke vahvistaa myös Suomen energiahuoltoa ja edistää Suomen energiaomavaraisuutta. Petteri Orpon hallitusohjelman (2023) tavoitteena on, että Suomen energiaomavaraisuutta vahvistetaan kestäväällä tavalla edistämällä puhtaan energian siirtymää. Lisäksi uusiutuvan energian osuutta energiantuotannossa kasvatetaan ja edistetään toimia, joiden avulla fossiilista polttoainesta luovutaan sähkön ja lämmön tuotannossa viimeistään 2030-luvulla.

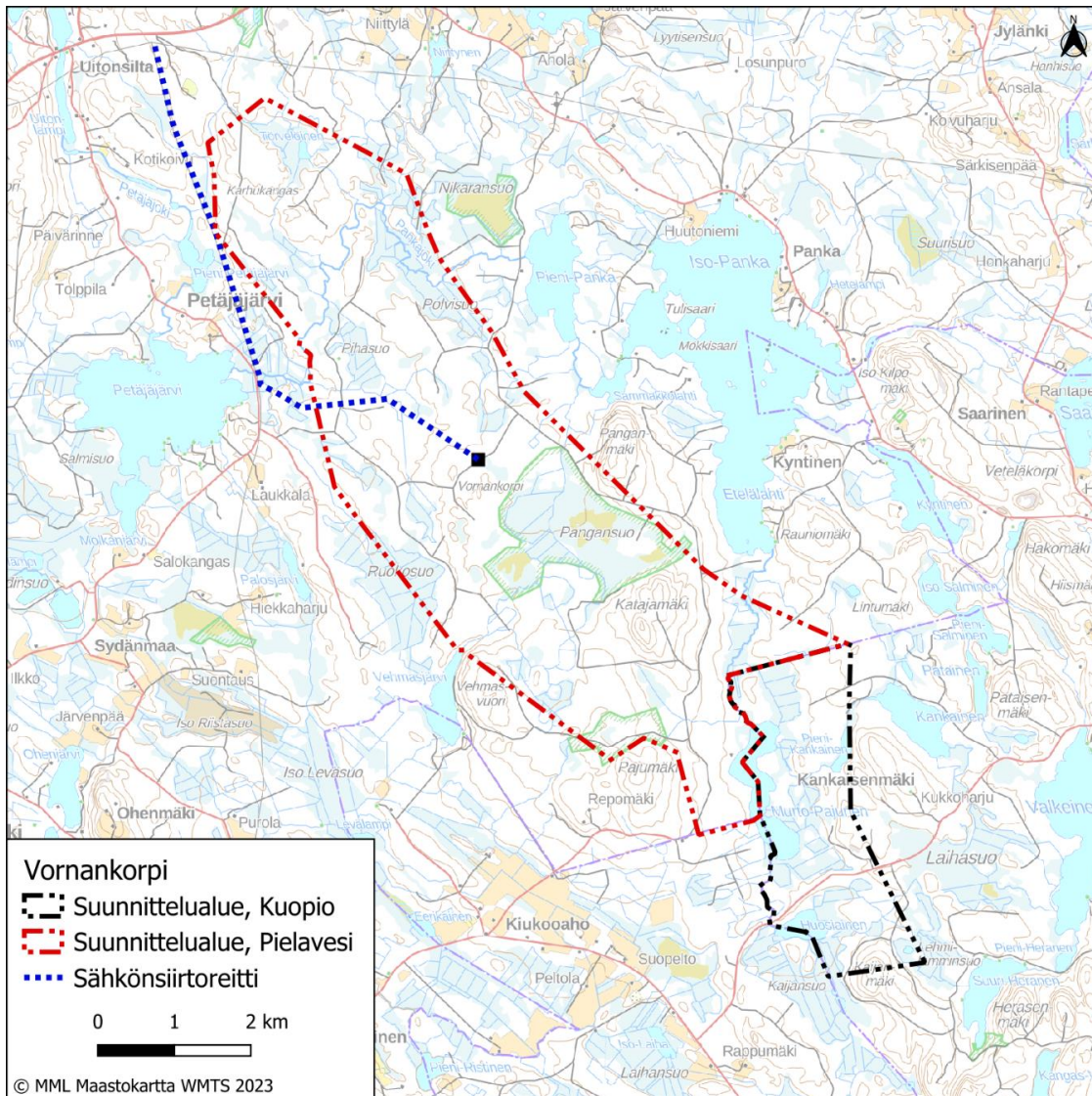
Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

3 Suunnittelualan sijainti

Suunnitteluala, jolle tuulivoimaosayleiskaava laaditaan, sijoittuu Kuopion kaupunkiin. Hankealuetta sijoittuu myös Pielaveden kunnan alueella. Pielaveden keskustaajamaan on osayleiskaava-alueelta etäisyyttä noin 12 km ja Tervon keskustaajamaan noin 18 km, Karttulan taajamaan 23 km ja Maaningan taajamaan 15 km. Osayleiskaavan vaikutusalue on varsinaista suunnittelualuetta laajempi. Suunnittelualan sijainti ja alustava raja on esitetty kuvassa 1. Suunnittelualan raja on alustava ja se tarkentuu kaavaprosessin edetessä.



Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja etäisyydet. Kuopion kaupungin osayleiskaava-alue on esitetty kartalla tummennettuna.



Kuva 2. Suunnittelualueen sijainti ja rajaus. Kuopion puoli suunnittelualueesta on rajattu mustalla.

4 Suunnittelun lähtökohdat

4.1 Suunnittelualueen nykytila

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä. Suunnittelualueella on jonkin verran metsätieverkostoa. Suunnittelualueen ympäristö on pääosin harvaan asuttua maaseutumaista asutusta sekä metsätalousaluetta. Lähin suurempi tie on kantatie 77 (Maaningantie) noin 11 km suunnittelualueesta pohjoiseen.

Suunnittelualueen ympäristö on pääosin harvaan asuttua maaseutumaista asutusta sekä metsätalousaluetta. Suunnittelualueen lähin YKR-aineiston mukainen kylä on Telluskylä, joka sijaitsee noin 6 kilometriä suunnittelualueesta etelään. Lähin pienkyläasutus sijaitsee Pulkonkosken ympäristössä, noin 10 kilometrin etäisyydellä idässä. Tuovilanlahden kylä sijaitsee noin 12 kilometriä suunnittelualueesta koilliseen. Lähimmät taajamat ovat Maaningan keskustaajama, joka sijoittuu noin 15 kilometrin etäisyydelle osayleiskaava-alueesta itään, ja Pielaveden taajama, joka sijoittuu noin 12 kilometrin osayleiskaava-alueesta luoteeseen.

Suunnittelualueella ei sijaitse vakituista asutusta. Alle kahden kilometrin etäisyydelle Kuopion alueelle suunnitelluista voimaloista sijoittuu 1 asuinrakennus ja 9 lomarakennusta, alle viiden kilometrin etäisyydelle 78 asuinrakennusta ja 96 lomarakennusta, ja alle kymmenen kilometrin etäisyydelle 465 asuinrakennusta ja 356 vapaa-ajan asuntoa.

Suunniteltuja voimalapaikkoja lähin asuinrakennus sijaitsee suunnittelualueen länsipuolella noin 1,6 kilometrin etäisyydellä lähimmistä voimaloista. Lähimmät lomarakennukset sijaitsevat Kukkojärven alueella suunnittelualueen itäpuolella noin 1,5 kilometrin etäisyydellä lähimmistä voimalapaikoista.

Kuopion suunnittelualueen itäpuolella Kankaisenmäessä lähellä hankealueen rajaa sijaitsee Kuopion kaupungin rakennusrekisterin mukaan lomarakennus, Majaharju. Rakennus on kuitenkin purettu, mutta sille ei ole haettu purkulupaa.

Kuopion suunnittelualue sijoittuu korkeustasolle noin +125...+189 (N2000). Suunnittelualueen korkein kohta sijaitsee Sikamäen ja Kaijanmäen alueilla, ja matalimmat kohdat länsiosassa Murto-Pajusen alueella, jonne maanpinta viettää. Suunnittelualueelle sijoittuu kolme järveä, Murto-Pajunen, Huosainen ja Pieni-Kankainen, sekä lampi, jolla ei ole nimeä. Suunnittelualueella esiintyy useita pienempiä virtavesiä. Hankealue rajautuu luoteessa Murtosjokeen ja lounaassa Huosiaispuuroon.

Suunnittelualueelle ei sijoitu pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue, Kiukoonahon (0884404) pohjavesialue, sijaitsee noin 3,3 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan Kymijoen vesistöalueelle (114), Vuoksen vesistöalue (204) sijoittuu suunnittelualueen itäpuolelle. Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi valuma-aluejaon neljännen tason jaottelun mukaista aluetta.

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) eikä maisema-alueita. Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Maaninkajärven ja Onkiveden kulttuurimaisemat sijaitsee suunnittelualueen itäpuolella, lähimmillään noin 9,4 kilometrin etäisyydellä. Lähin RKY-kohde Tuovilanlahden kylä sijaitsee noin 11,7 kilometriä suunnittelualueesta koilliseen. Alle 7 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsee neljä yksittäistä maakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön kohdetta ja alle 20 kilometrin etäisyydellä kaksi maakunnallisesti arvokasta maisemakohdetta.

Pangansuon Natura-alue (FI0600023, SAC) sijoittuu kokonaisuudessaan tuulivoima-alueen Pielaveden puoleiselle suunnittelualueelle, alueen itä/keskiosaan. Kuopion suunnittelualueelta etäisyys Pangansuon alueelle on noin 1,7 kilometriä. Lisäksi Pielaveden puoleisella tuulivoima-alueella sijaitsee kolme yksityistä luonnonsuojelualuetta: Pangansuon yksityinen luonnonsuojelualue (YSA207614), Vehmasmäen metsän yksityinen luonnonsuojelualue sekä Vornanlähteen luonnonsuojelualue (YSA083749), jotka kaikki sijaitsevat Pielaveden suunnittelualueen keskiosissa. Pielaveden suunnittelualueella sijaitsee myös Vehmasmäen vanhojen metsien suojelualue.

Kuopion ja Pielaveden suunnittelualueet sijaitsevat kokonaisuudessaan suojellulla valuma-alueella, Rautalammin reitti, Kuhankosken yläpuolisessa vesistössä -nimisellä koskiensuojelualueella (MUU090023).

4.2 Maanomistus

Kuopioon sijoittuvalla suunnittelualueella on kahdeksan maanomistajaa: Suomen luonnonvarain tutkimuslaitos, Tornator ja loput yksityisiä. Pielavedellä maanomistajia on 11: Pielaveden kunta, Neukirchen, UPM,

Tornator, Ylä-Savon evankelisluterilainen seurakuntayhtymä ja loput yksityisiä. Hanketoimija laatii tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavat maanvuokrasopimukset alueen maanomistajien kanssa.

4.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää myös tuulivoimapuistojen yleiskaavoituksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmu-kohtien toimivuudelle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallannon tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkavuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

4.4 Maakuntakaava

Vornankorven tuulivoima-alueella on voimassa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaihe, joka on saanut lainvoiman 1.2.2019. Maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen, kokouksessaan 17.12.2024. Maakuntahallitus määräsi 24.2.2025 §17 maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Voimaantulosta on kuulutettu 26.2.2025.

Pohjois-Savossa on voimassa kaavamerkintöjä kolmesta maakuntakaavasta: Kuopion seudun maakuntakaava (2008) Siilinjärven Yaran T/Ek 13.800 ja T/kem 13.803 merkintöjen osalta, Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 1. vaihe (2019) päivityksin sekä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaihe (2025). (<https://www.pohjois-savo.fi/maakuntakaavat-ja-liikenne/voimassa-olevat-maakuntakaavat.html>)

Lisäksi on vireillä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaihe, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 5.12.2023 – 19.1.2024. Kaavan läpileikkaava teema on ilmastonmuutos. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 5.12.2023-19.1.2024.

Kuopion seudun maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut Kuopion seudun maakuntakaavan 3.7.2008. Maakuntakaavaan on vahvistettu ja hyväksytty muutoksia seuraavissa maakuntakaavoissa 7.12.2011, 15.1.2014, 1.6.2016 ja 19.11.2018.

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 1. vaihe

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa 19.11.2018. Maakuntakaavan tarkistamisen 1. vaiheessa on käsitelty lainsäädännön muutoksista johtuvia sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta tärkeitä, seurannassa ja sidostyhmäneuvotteluissa esille nousseita teemoja, kuten vähittäiskaupan suuryksiköt, tavaraliikenteen terminaalit, soidensuojelualueet, pellot, voimajohtolinjat, ampumaradat, moottoriurheilu- ja ajoharjoitteluradat, puolustusvoimien alueet ja suojavyöhykkeet, geoenergia, kaivostoimintojen alueet ja suojavyöhykkeet Yara Suomi Oy:n Siilinjärven kaivoksen kohdalla, Päijänne-Saimaa -kanava, vt5 Leppävirran keskustan kohdalla, Puolustusvoimia haittaavat tuulivoima-alueet sekä turvetuotannosta poistuvat alueet.

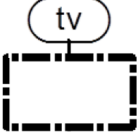
Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 2. vaihe

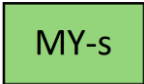
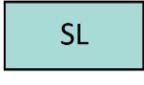
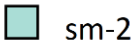
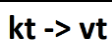
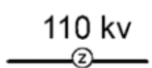
Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen kokouksessaan 17.12.2024. Maakuntahallitus määräsi kokouksessaan 24.2.2025 §17 maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Voimaantulosta kuulutettiin 26.2.2025. Maakuntakaavasta on tehty kolme valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaikki valitukset koskevat tuulivoimatemaa.

Kaavassa käsitellään aluerakenteen ja kehittämisperiaatteiden, liikennejärjestelmän, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen, kulttuuriympäristön, energian, yhdyskuntatekniikan ja teknisen

huollon teemakokonaisuuksia sekä Joroisten osalta kaikkia teemoja. Läpileikkaavana teemana on ilmastonmuutos. (Pohjois-Savon liitto 2025)

Vornankorven suunnittelualueutta ja sen lähiympäristöä koskevat voimassa olevien maakuntakaavojen mukaan seuraavat toiminnot ja merkinnät (Kuva 3 ja Kuva 4):

	Tuulivoimapotentiaalinen alue Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät (7 tai useamman voimalan käsittävät) tuulivoimapotentiaaliset alueet. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous. <i>Suunnittelumääräys:</i> Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tai suunnittelussa tulee pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta mm. puolustusvoimien tutkajärjestelmästä, lentoliikenteen turvallisuusvaatimuksista (ilmailulain 165 §:n mukainen lentoestelupa), liikenneväylien suojaetäisyyksistä, säätutkista ja telemastoista johtuvista rajoitteista. Tuulivoima-alueutta suunniteltaessa tulee ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet. Ennen tuulivoima-alueiden tarkempaa suunnittelua ja toimenpiteitä tulee olla yhteydessä museo- ja viranomaiseen arkeologisen inventoinnin tarpeen arvioimiseksi. Tuulivoima-alueiden tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon, ettei hanke tai suunnitelma yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Suunnittelussa on otettava huomioon erityisesti vaikutukset linnustoon. Susireviirille sijoittuvan tuulivoima-alueen toteutuskelpoisuutta arvioitaessa tulee selvittää vaikutukset susille.
	Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue Merkinnällä on osoitettu Natura 2000 -ohjelmaan sisältyvät alueet. Alueet on osoitettu SL-, S-, MU-, MY- ja V-aluevarauksin. <i>Suunnittelumääräys:</i> Natura-alueiden ja niiden viereisten alueiden käytön suunnittelussa sekä ekologista yhteyttä koskevalla alueella (kehittämisperiaatemerkintä) on huolehdittava siitä, ettei hanke tai suunnitelma yksinään tarkasteltuna tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.
EA1  ea1	Ampumarata ja/tai moottoriurheilualue EA1/ea1 Merkinnällä osoitetaan valtakunnallista, maakunnallista ja seudullista merkitystä omaavat ampu- marata-alueet, ajoharjoitteluradat ja moottoriurheilualueet. <i>Suunnittelumääräys:</i> Toiminnasta aiheutuvan meluhaitan vuoksi ei melualueelle tule sijoittaa uusia asuinrakennuksia tai muuta melulle herkkää toimintaa. Ampumarata-alueilla toiminnot tulee sijoittaa siten, että toiminnasta ei aiheudu siihen rajautuvilla alueilla maaperän tai pohjaveden pilaantumisaavaa
 MY 	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja Merkinnällä osoitetaan kallio- ja harjualueet alueet, joilla on maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia maisemaan liittyviä arvoja. Merkinnällä osoitetaan myös arvokkaita kallio- ja moreenikohteita, hiekkarantoja, kivikkoja, serpentiinikallioita sekä tuuli- ja rantakerrostumia. Lisäksi merkinnällä osoitetaan kallioperän suojelu- ja opetuskohteet.

	<i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on maa- ja metsätalouden ohella otettava erityisesti huomioon alueen maisemalliset arvot ja harju-, moreeni-, kalliomuodostuman, hiekkarannan, kivikon sekä tuuli- ja rantakerrostumien luonteenomaiset piirteet.
 	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on merkittäviä suoluontoarvoja Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokasta suoluontoa täydentäviä kohteita. <i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on otettava erityisesti huomioon alueen arvokkaan suoluonnon luonteenomaiset piirteet ja vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle. <i>Suunnittelusuositus:</i> Alueella tulisi pyrkiä parantamaan suoluonnon tilaa.
 	Luonnonsuojelualue Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. <i>Suunnittelumääräys:</i> Suojeltaviksi tarkoitetuilla alueilla ei tule tehdä suojeluarvoja heikentäviä toimenpiteitä.
	Muinaisjäännös Merkinnällä osoitetaan Muinaismuistolain (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kaikki kiinteät muinaisjäännökset on rauhoitettu muinaismuistolain mukaisesti. Rauhoitus koskee myös vielä löytämättömiä muinaisjäännöksiä. Alueella on voimassa MRL 33 § mukainen rakentamisrajoitus. <i>Suojelumääräys:</i> Muinaismuistolain (295/1963) rauhoitetun kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto. <i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen tai kohteen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueella olevat muinaisjäännökset.
	Muu kulttuuriperintökohte, sm-2 Merkinnällä osoitetaan muita kulttuuriperintökohteita, jotka eivät ole muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kohteen säilyttäminen on perusteltua historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia. <i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen tai kohteen suunnittelussa tulee huomioida kohteen historialliset (esim. asutus-, elinkeino- ja sotahistorialliset) erityispiirteet. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.
	Valtatie tai kantatie Merkinnällä osoitetaan pääväyläasetuksen mukaiset valtatiet 5 ja 9 sekä muut valtatiet ja kantatiet. Merkintä sisältää nykyiset liittymät sekä uudet liittymä- ja rinnakkaistiejärjestelyt. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
	Tieluokan muutos Merkintä osoittaa tavoitetta tieluokan muutoksesta kantatiestä valtatieksi. Merkinnällä osoitetaan nykyisiä kantateitä 77 ja 88.
	Melontareitti Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen kannalta tärkeitä melontareittejä.
	Sähkönsiirtolinja ja jännite

Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat 110 kV ja 400 kV sähkönsiirtolinjat. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus

KOKO MAAKUNTAKAAVA-ALUETTA KOSKEVAT SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSET

Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen on otettava huomioon kaikessa alueidenkäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä toimenpiteissä koko maakunnan alueella. Hiilinieluja pyritään lisäämään ja hiilensidontaa parantamaan. Turvemaiden hiilivarastojen säilyttämiseen tulee etsiä keinoja esim. kuntien ilmastosuunnitelmissa.

Sään ääri-ilmiöiden yleistymisen ja voimistumisen aiheuttamiin muutoksiin tulee varautua maankäytön suunnittelussa. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina erityisesti Iisalmen, Kuopion, Varkauden ja Kiuruveden keskustaajamissa. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Taajamien hulevesien haltuunotossa ja käsittelyssä tulee järjestää imeytysalueita. Liikenneväylät on suunniteltava kestävästi sään ääri-ilmiöitä.

Pintavesien ekologinen tila

Vesistöihin suoraan tai välillisesti kohdistuvissa toimissa on pyrittävä parantamaan pintavesien ekologista tilaa. Taavoitteena Pohjois-Savon alueella on nostaa pintavesien ekologinen tila hyväksi tai erinomaiseksi kaikilla vesistöillä v. 2040 mennessä.

Kulttuuriympäristö

Alueidenkäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota maakunnan arkeologiseen kulttuuriperintöön ja sen ennakoivaan inventointiin mm. muinaisjäännösten ja historiallisen ajan muinaisjäännöspotentialin kartoittamisilla. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava ajantasainen tieto tunnetuista kiinteistä muinaisjäännöksistä Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä sekä arvioitava arkeologisten selvitysten tarve. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventointien ja modernin aikakauden kohteiden inventointitarpeeseen.

Tuulivoima

Tuulivoimarakentamisen maakunnalliset ja/tai ylimaakunnalliset yhteisvaikutukset on selvitettävä, kun tuulivoimahanke sijoittuu olevien tai suunniteltujen tuulivoima-alueiden läheisyyteen. Tuulivoima-alueen suunnittelussa on otettava huomioon asutukseen, elinkeinoihin, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön kohdistuvat yhteisvaikutukset. Haitallisia yhteisvaikutuksia on ehkäistävä.

Tuulivoima-aluetta suunniteltaessa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset. Pääesikunnalta tulee aina pyytää lausunto tuulivoimasuunnitelmista. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa puolustusvoimien alueiden eikä tilapäisten lentopaikkojen läheisyyteen. Tarvittavat etäisyydet tulee tarkistaa viranomaisilta. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon tuulivoimahankkeiden erilliset ja yhteisvaikutukset erilaisiin tutka- ja radiojärjestelmiin sekä ehkäistävä haitallisia vaikutuksia mm. muuttamalla tuulivoimaloiden korkeutta, lukumäärää tai sijoittelua.

Paikallisesti merkittävien (alle 7 voimalaa) tuulivoima-alueiden suunnittelu on mahdollista myös maakuntakaavassa osoitettujen seudullisesti merkittävien tuulivoimapotentialien alueiden ulkopuolella. Edellytyksenä on, että maakuntakaavan keskeisiä tavoitteita ei vaaranneta.

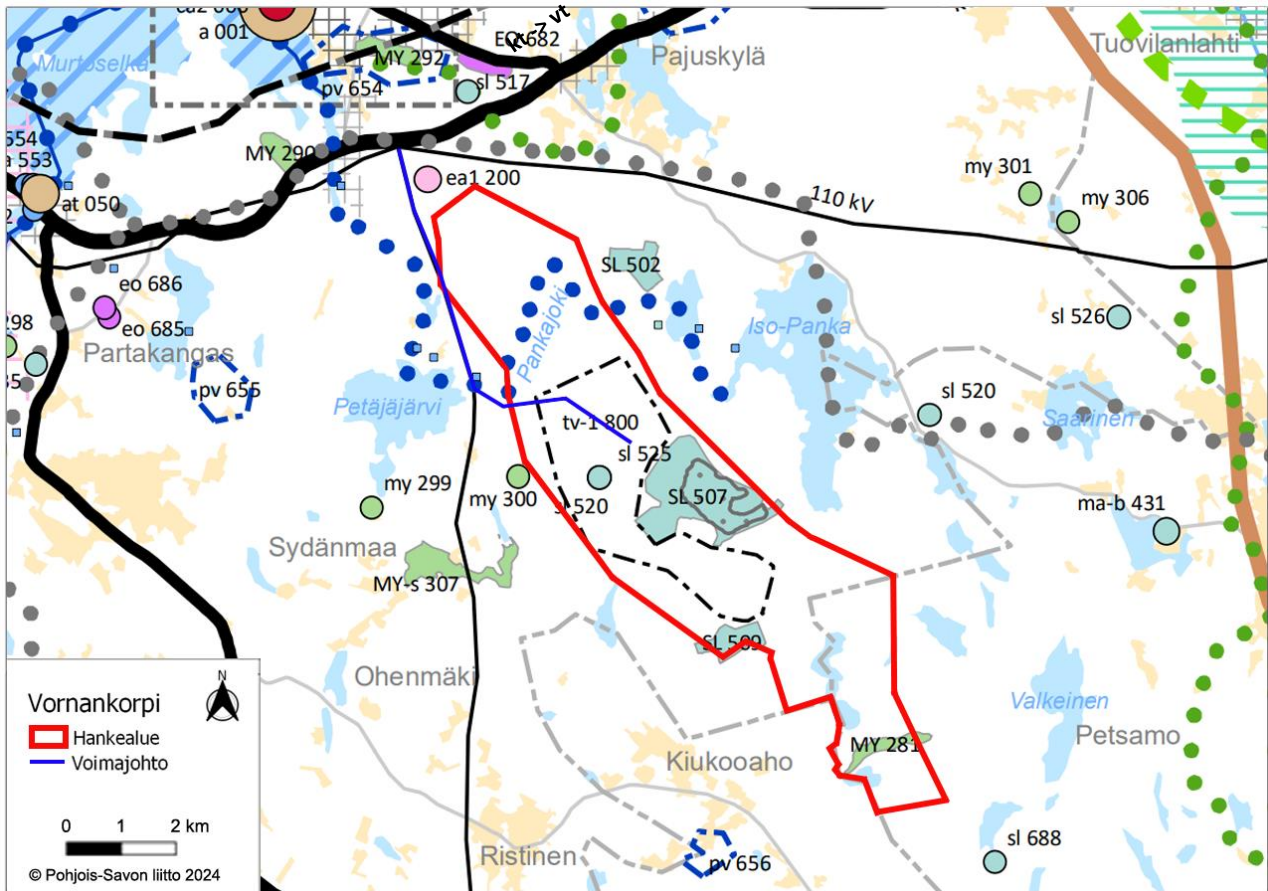
Energiansiirtoyhteydet

Energiantuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiansiirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiantuotantoalueiden liittäminen sähkönsiirtoverkkoon on ensisijaisesti toteutettava olevaan johtokäytävään tai yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankkeiden kanssa.

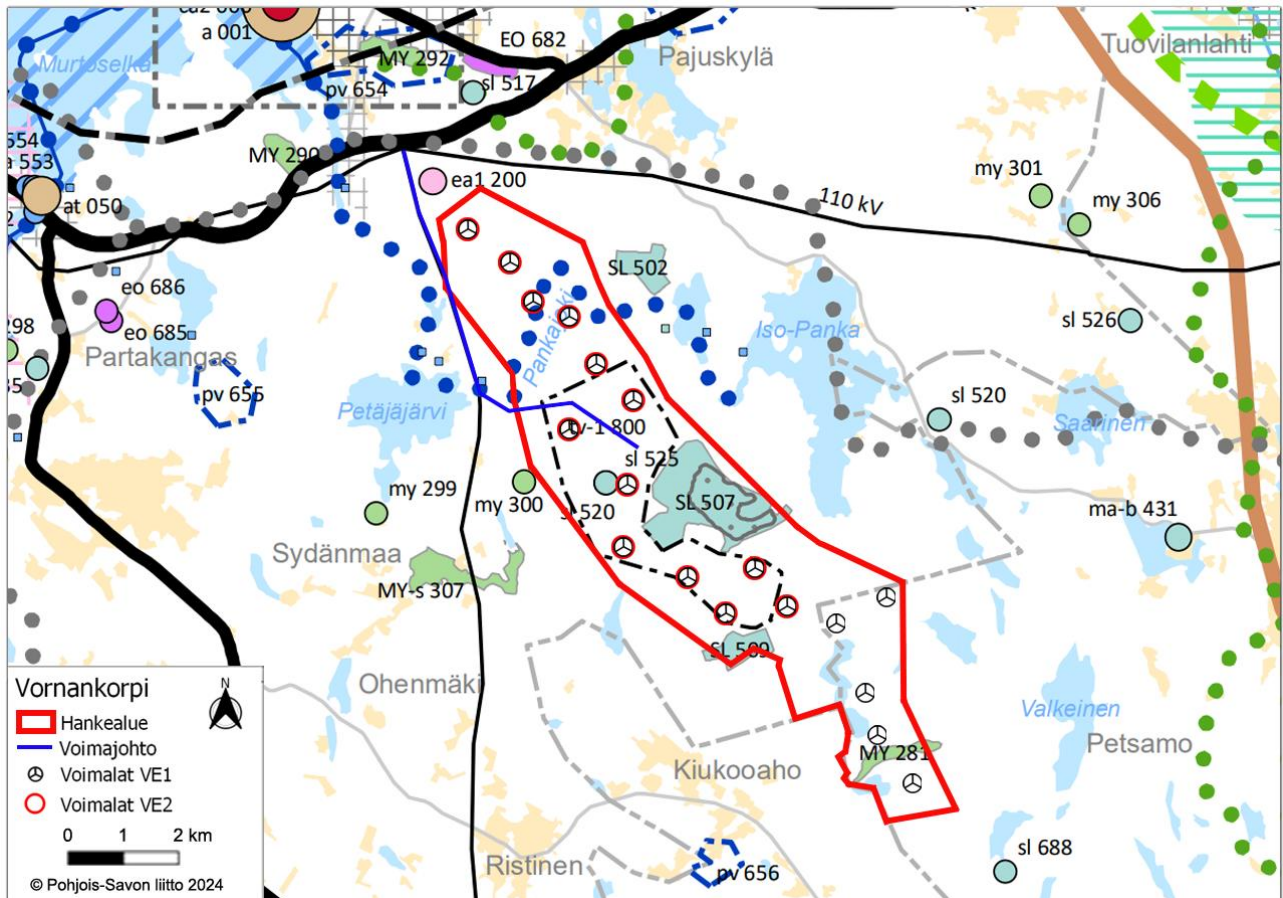
Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon energiansiirto- ja -tuotantohankkeiden erilliset ja yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, elinkeinoihin, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Geoenergia (voimassa jo Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaiheesta)

Yksityiskohtaisessa suunnittelussa uusia, erityisesti kaukolämpöverkoston ulkopuolella sijaitsevia asuin-, kauppa-, teollisuus- ja työpaikka-alueita suunniteltaessa on pyrittävä selvittämään geoenergian ja/tai muiden uusiutuvien energiankäyttömuotojen hyödyntämismahdollisuudet.



Kuva 3. Ote voimassa olevien Pohjois-Savon maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta ([Pohjois-Savon liitto 2025, kaavakarttayhdistelmä_1_200_000_epavirallinen.pdf](#)). Osayleiskaava-alue ja sähkönsiirtoreitti on lisätty maakuntakaavakartan päälle.



Kuva 4. Ote voimassa olevien Pohjois-Savon maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (Pohjois-Savon liitto 2025, [kaavakarttayhdistelmä 1 200 000 epavirallinen.pdf](#)). Suunnittelualue, voimajohtoreitti sekä voimalapaikat lisätty maakuntakaavojen yhdistelmäkaavakartan päälle.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaihe

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 5.12.2023–19.1.2024.

Maakuntakaavan läpileikkaava teema on ilmastonmuutos. Kaavassa käsitellään seuraavia teemoja:

1. Aluerakenne ja elinkeinojen kehittäminen: vähittäiskaupan seudullisesti merkittäviin suuryksikköihin liittyvät muutostarpeet
2. Energia: aurinkovoiman sijoittuminen ja vetytalouden maakuntakaavalliset tarpeet
3. Muut teemat, mm. tuulivoimapotentiali.

OAS:sta saatuun palautteeseen on laadittu vastineet, jotka on hyväksytty maakuntahallituksessa 30.4.2024. Seuraavaksi maakuntakaavatyössä laaditaan tarvittavia selvityksiä. Viranomaisneuvottelu on pidetty 20.8.2024. Maakuntakaava etenee kevään 2025 aikana valmisteluvaiheeseen.

4.5 Yleis- ja asemakaavat

Yleiskaavat

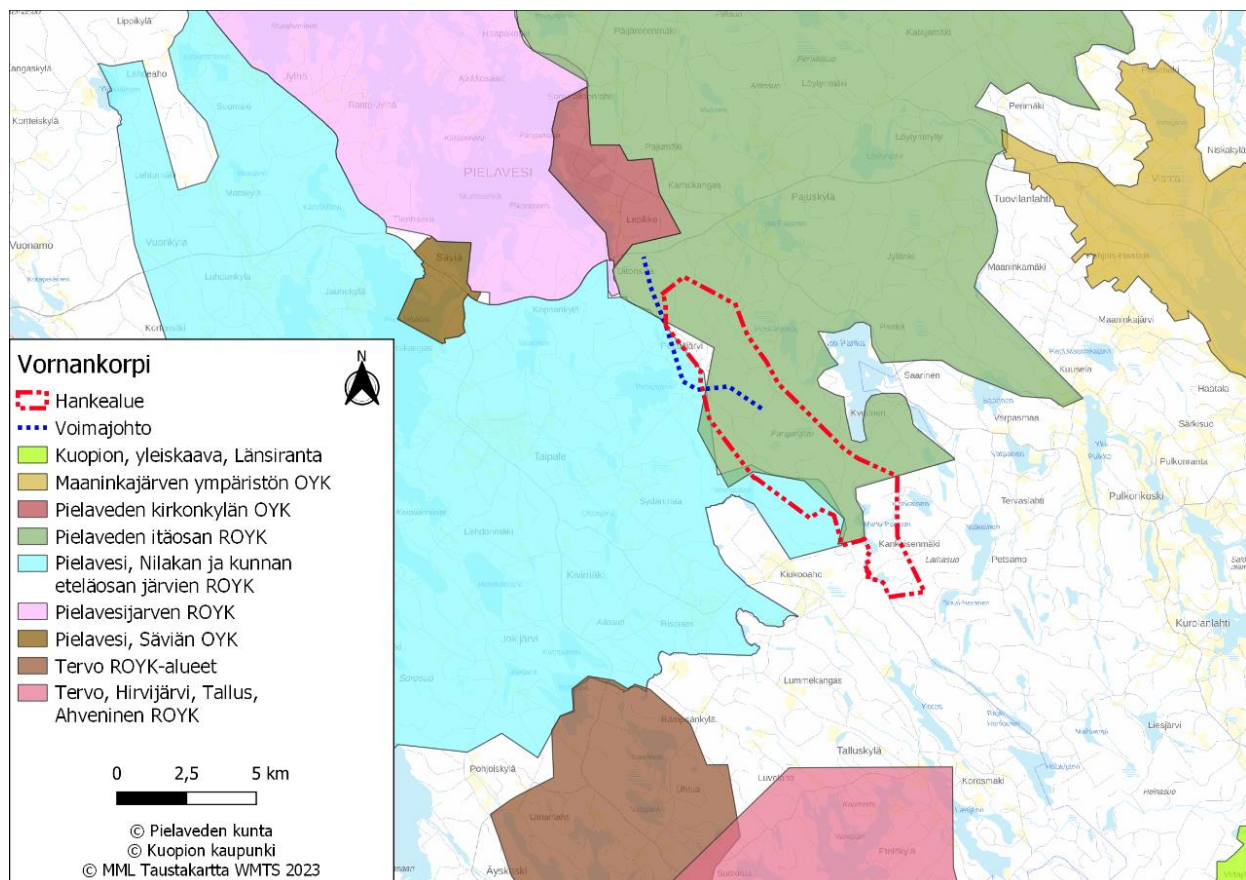
Kuopion kaupungin alueelle sijoittuvalla Vornankorven suunnittelualueen osalla ei ole voimassa yleiskaavoja.

Kuopion puolella lähinnä suunnittelualueutta ovat *Maaninkajärven ympäristön osayleiskaava* (vahvistunut 4.12.2001), joka sijoittuu suunnittelualueesta yli 10 kilometrin etäisyydelle koilliseen, ja *Talluksen, Hirvijärven ja Muuraisten alueen rantaosayleiskaava* (hyväksytty 10.11.2001), joka sijoittuu suunnittelualueesta noin 13 kilometriä lounaaseen. (Kuva 5)

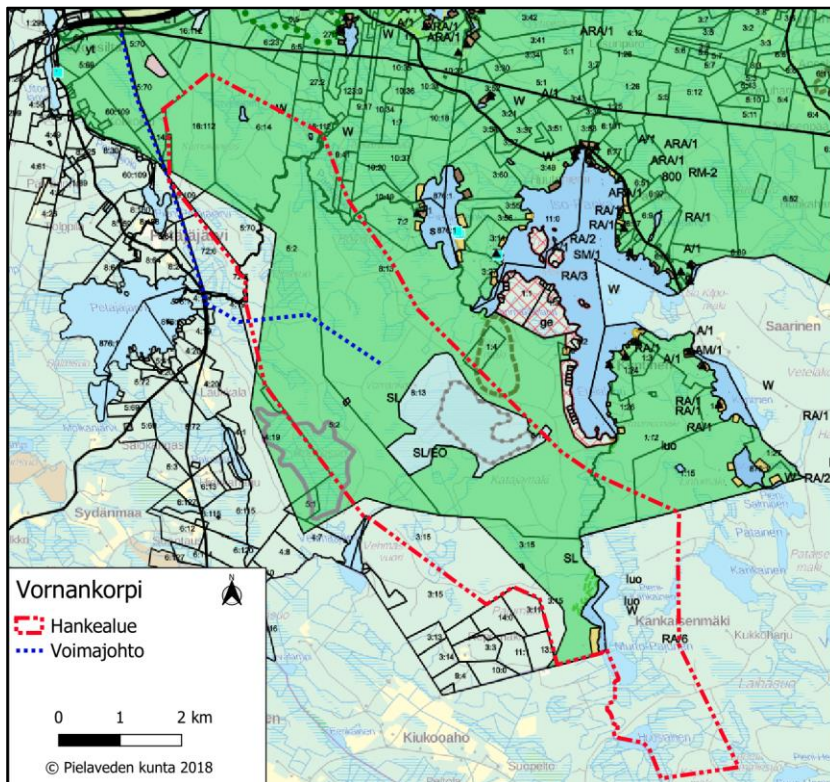
Pielaveden alueella osalla Vornankorven suunnittelualueutta on voimassa Pielaveden *Itäosan rantayleiskaava* (hyväksytty 22.10.2018) sekä *Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaava* (hyväksytty 15.11.2020). (Kuva 6 ja Kuva 7)

Suunnittelualueutta lähimmät muut yleiskaavat ovat *Pielavesijärven rantaosayleiskaava* (hyväksytty 26.9.2000), joka lähimmillään sijaitsee noin kaksi kilometriä suunnittelualueen rajalta länteen, sekä *Pielaveden kirkonkylän osayleiskaava* (hyväksytty 24.4.2006), jonka eteläisimmät aluevaraukset ovat noin kahden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen rajasta pohjois-luoteeseen. (Kuva 5)

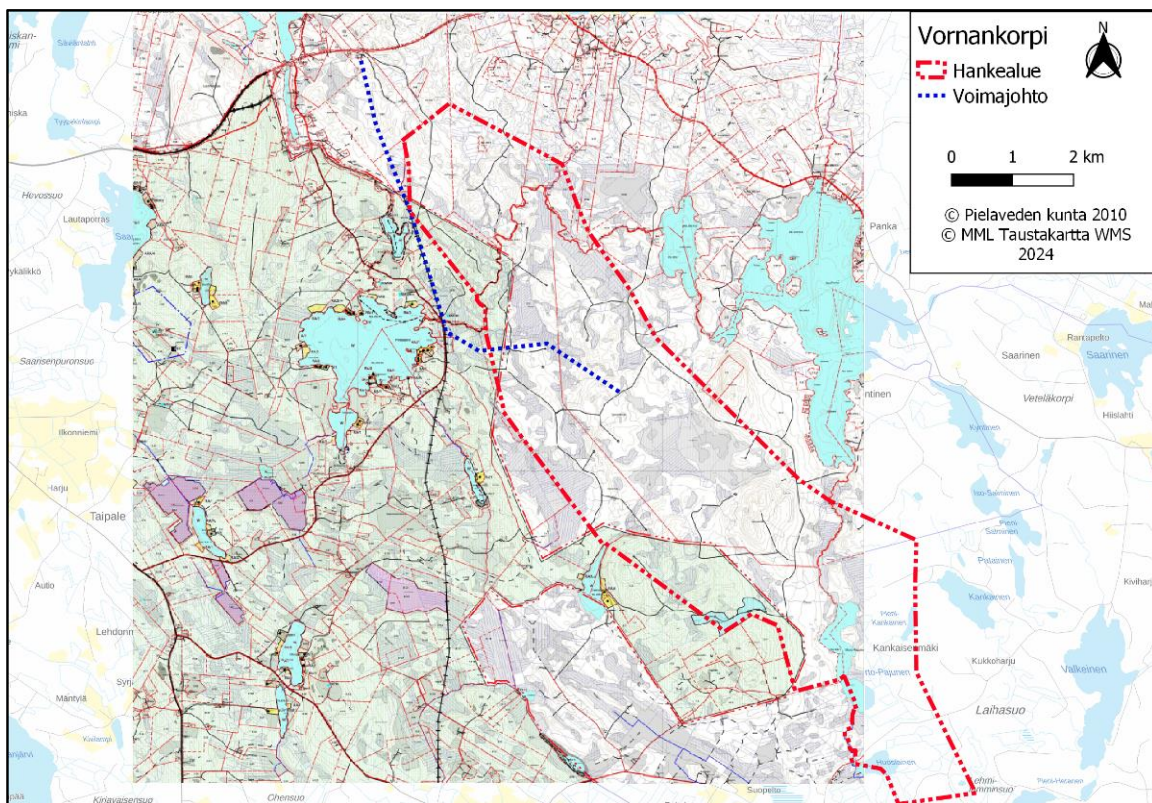
Tervon kunnan puolella lähin on *Talluksen, Hirvijärven ja Ahvenisen alueen rantaosayleiskaava* (hyväksytty 13.11.2000), joka sijoittuu noin kuusi kilometriä suunnittelualueen rajasta etelään.



Kuva 5. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä voimassa olevien yleiskaavojen aluerajaukset.



Kuva 6. Ote Pielaveden Itäosan rantaosayleiskaavasta. Suunnittelualue on lisätty karttakuvaan.



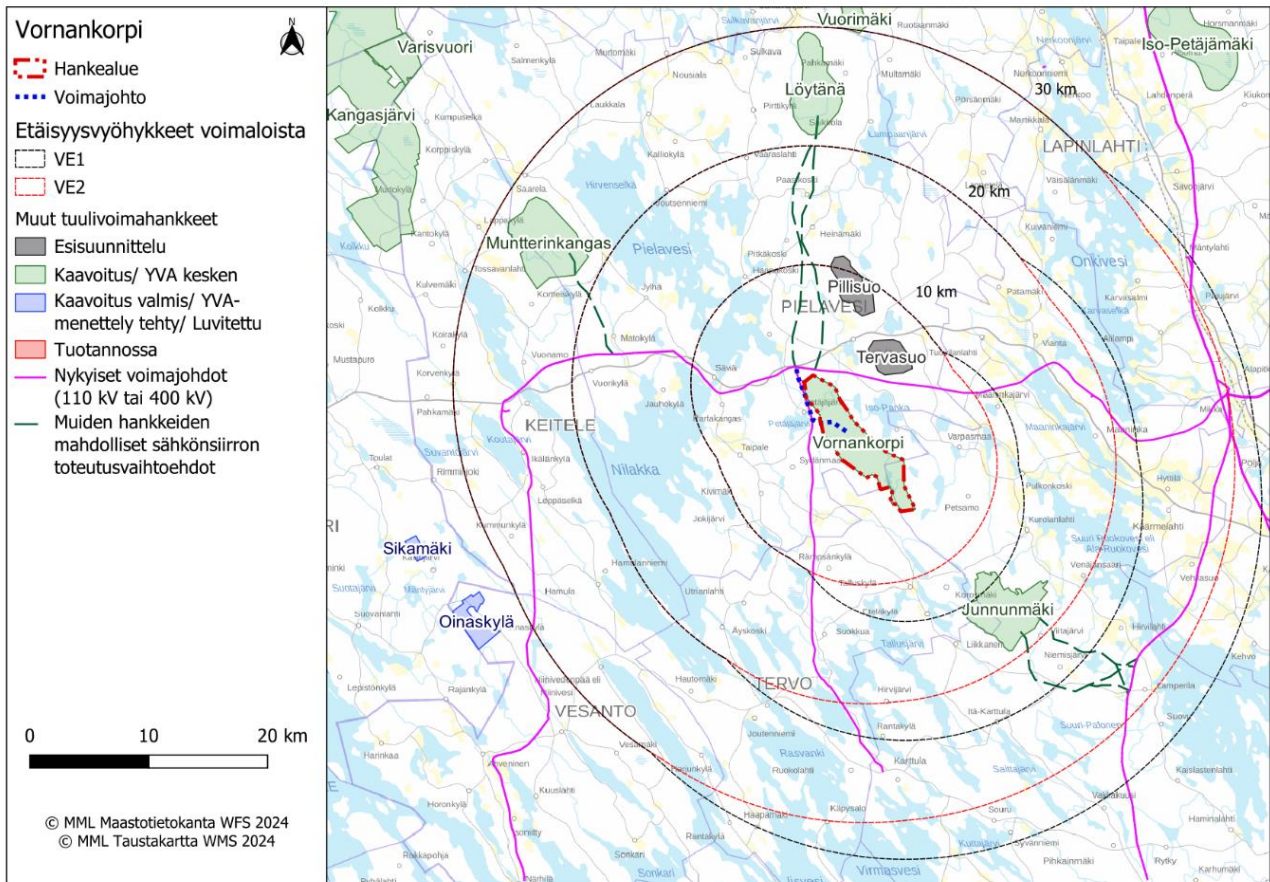
Kuva 7. Ote Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaavasta. Suunnittelualue on lisätty karttakuvaan.

Kuopiossa Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan lisäksi alle 30 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta parhaillaan on vireillä kaksi osayleiskaavaa ja yksi tuulivoimaosayleiskaava:

- *Suovu-Palosen osayleiskaava*, jonka tavoiteaikataulun mukaan uuden kaavaluonnoksen pitäisi valmistua loppuvuonna 2024. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 3.3.2022. Suovu-Palosen kaava-alue sijaistee lyhimmillään noin 20 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta.
- *Ranta- ja maaseutualueiden yleiskaavamuutokset*, jonka Kuopion kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.10.2024. Etäisyys Vornankorven suunnittelualueesta lähimpiin kaavan osa-alueisiin on noin 12 kilometriä.
- *Junnunmäen tuulivoimaosayleiskaava*, jonka tavoiteaikataulun mukaan kaavaluonnos valmistuu alkuvuodesta 2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 7.8.-7.9.2023. Junnunmäen kaava-alue sijaistee lyhimmillään noin 8 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta.

Pielavedellä Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan lisäksi alle 30 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta on vireillä kaksi rantaosayleiskaavan muutosta ja neljä tuulivoimaosayleiskaavaa:

- *Pielavesijärven rantaosayleiskaavan muutos, Salosaari*, joka on ollut ehdotuksena nähtävillä 20.5.-23.6.2024. Kaavamuutoksen tarkoituksena on ollut muuttaa yhdellä kiinteistöllä kuuden olemassa olevan rakennuspaikan sijaintia ilmansuunnan kannalta otollisemmalle sijainnille sekä suuremman järvenselän puolelle. Etäisyys Vornankorven suunnittelualueelle on noin 22 kilometriä.
- *Pielavesijärven sekä Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaavojen muutokset*, joka koostuu seitsemästä erillisestä osa-alueesta. Kuudella alueella tarkoituksena on muuttaa EO-alueita (maa-ainesten ottoalue) M-alueeksi (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Yhden osa-alueen muutos koskee kahta RA-rakennuspaikkaa ja niiden käyttötarkoitusta Kemilän-niemessä, joka sijaitsee noin 13 kilometriä Vornankorven suunnittelualueesta länteen. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan 29.5.2023. Kaava ei ole lainvoimainen.
- *Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaava*, jonka kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin 21 kilometriä luoteeseen. Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaiheen kaava-aineisto (kaavaehdotus) on ollut nähtävillä 20.5.-1.7.2024.
- *Löytänän tuulivoimaosayleiskaava*, jonka kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin 21 kilometriä pohjoiseen. Löytänän tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaiheen kaava-aineisto on ollut nähtävillä 6.11.-9.12.2024.
- *Tervasuon tuulivoimaosayleiskaava*, kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin viisi kilometriä koilliseen. Tervasuon tuulivoimaosayleiskaava on tullut vireille ympäristön ja asumisen lautakunnan tekemällä päätöksellä 16.4.2024.
- *Pillisuon aurinko- ja tuulivoimaosayleiskaava*, kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin 10 kilometriä pohjoiseen. Pillisuon aurinko- ja tuulivoimapuiston hanke on tullut vireille ympäristön ja asumisen lautakunnan tekemällä päätöksellä 20.8.2024.



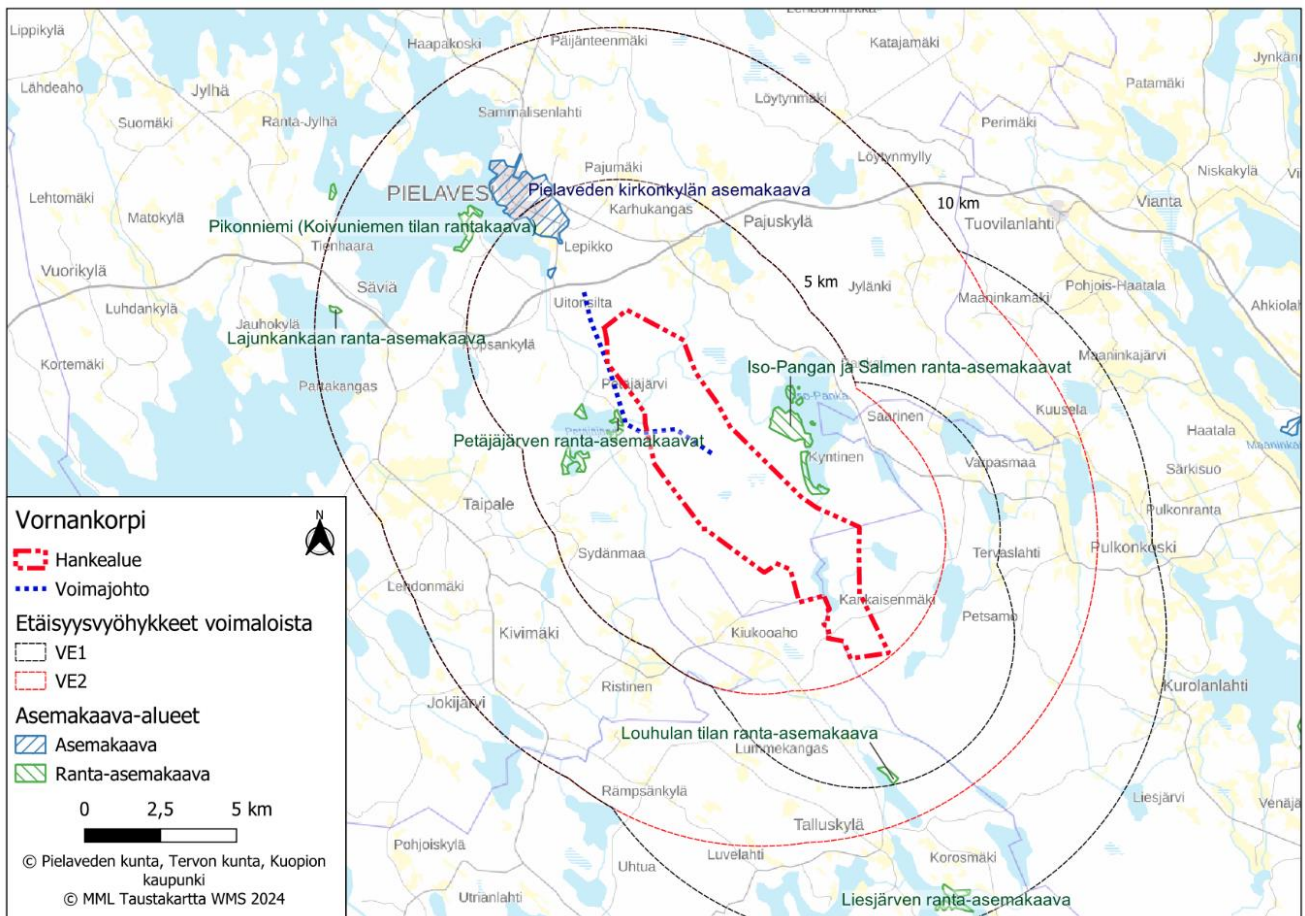
Kuva 8. Muut tuulivoimahankkeet.

Kuopion kaupunki on selvittänyt alueellaan hiljaiset luonnonalueet vuonna 2018 (WSP 2018. Kuopion hiljaisten luonnonalueiden määrittäminen, Raportti 1.6.2028). Karkeassa tarkastelussa oli mukana liikenne. Melulaskenta suoritettiin 50 m x 50 m laskentaruudukolla ja laskennassa huomioitiin maastonmuotojen ja vesistöjen vaikutus melun leviämiseen. Melulaskennan jälkeen hiljaisten alueiden määrittelyssä huomioitiin seuraavat kriteerit:

- Asutus: mikäli 500 m x 500 m ruudussa on enemmän kuin 3 rakennusta, ruutu luokiteltiin asutuksi alueeksi, joka ei ole luonnon hiljainen alue.
- Peltoalueet rajattiin luonnon hiljaisten alueiden ulkopuolelle.
- Teollisuustoimintojen (esim. maa-ainesten otto, ampumarata) suojavyöhykkeeksi määriteltiin 3000 metriä.
- Venereitin suojavyöhykkeeksi määriteltiin 1000 metriä.

Edellä esitettyjen rajausten jälkeen kartalle (Kuva 15) saatiin yhtenäiset kooltaan vähintään 500 x 500 m kokoiset metsäalueet, jotka on luokiteltu luonnon hiljaisiksi alueiksi. Hiljaisella luontoalueella päiväajan keskiäänitaso on arvioitu olevan alle 35 dB.

Vornankorven suunnittelualueen eteläisin osa, joka sijoittuu Kuopion kaupungin alueelle, sijoittuu hiljaiselle luonnonalueelle.



Kuva 10. Ranta-asemakaavat sekä asemakaavat suunnittelalueen ja voimajohtoreitin ympäristössä.

4.6 Suunnittelalueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet

Vornankorven hankealueen läheisyyteen sijoittuvat seuraavat suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet (etäisyydet ilmoitettu Kuopion Vornankorven osayleiskaava-alueesta):

- Wpd Suomi Oy:n Junnunmäen tuulivoimapuisto, noin 7 km etäisyydellä
- Tuulikolmion Tervasuon tuulivoimapuisto, noin 6 km etäisyydellä
- Ilmatar Pielavesi Oy:n Munterinkankaan tuulivoimapuisto, noin 31 km etäisyydellä
- ABO Energy Suomi Oy:n Löytänän tuulivoimapuisto, noin 28 km etäisyydellä
- ABO Energy Suomi Oy:n Vuorimäen tuulivoimapuisto, noin 36 km etäisyydellä
- Neoen Renewables Oy:n Kangasjärven tuulivoimapuisto, noin 49 km etäisyydellä
- luvitusvaiheessa oleva Enersense Oy:n Honkamäen tuulivoimapuisto (noin 35 km).

Muut tuulivoimapuistohankkeet otetaan huomioon vaikutusten arvioinnissa siinä mittakaavassa kuin mahdollisia yhteisvaikutuksia arvioidaan voivan aiheutua.

5 Selvitykset ja vaikutusten arviointi

1.1 Selvitykset

Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan vaikutustenarviointi on tehty osana hankkeen YVA-menettelyä.

YVA-menettelyn yhteydessä on tehty seuraavat inventoinnit ja selvitykset, jotka palvelevat myös laadittavaa osayleiskaavaa. Selvitykset on toteutettu vuoden 2023 aikana. Selvitykset vastaavat yleisiä, tuulivoimaa varten laadittavia selvityksiä:

Laaditut selvitykset:

- Arkeologinen inventointi (Maanala Oy 2023)
- Pesimälinnustoselvitys (2023)
- Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (MetsänTaju Oy 2023)
- Pöllöselvitys (MetsänTaju Oy 2023)
- Päiväpetolintuselvitys (MetsänTaju Oy 2023)
- Lintujen kevät- ja syysmuuton tarkkailu (MetsänTaju Oy 2023)
- Lepakkoselvitys (2023)
- Kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointi (2023)
- Liito-oravainventointi (2023)
- Viitasammakkoselvitys (2023)
- Muiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tai muutoin arvokkaan eläinlajiston elinympäristöjä ja esiintymispotentiaalia havainnoidaan muiden selvitysten yhteydessä

Tehdyt mallinnukset:

- Näkemäalueanalyysi ja havainnekuvat (2024)
- Melu- ja välkemallinnukset (AFRY 2024)

Kyselyt:

- Asukaskysely (2024)
- Metsästäjähaastattelut (2024)

Kaavoituksen yhteydessä ei lähtökohtaisesti suunnitella tehtävän uusia selvityksiä. Uusia, täydentäviä selvityksiä tehdään, mikäli voimalapaikkojen, tiestön tai sisäisen sähkönsiirron sijoittelussa tapahtuu YVA-menettelyn jälkeen siirtoja alueille, joita ei YVA:ssa ole selvitetty. Karhua koskeva lisäselvitys tullaan raportoidaan osayleiskaavan ehdotusvaiheessa, koska se oli vielä käynnissä keväällä 2025 YVA-selostuksen ja osayleiskaavaluonnoksen valmistumisen aikaan.

Selvitetty vaikutukset on määritelty yksityiskohtaisemmin hankkeen YVA-selostuksessa. Vaikutustenarviointi on tehty YVA-selostukseen. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saatuihin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomauksiin sekä laadittujen suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

1.2 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitu YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Vornankorven alueelle suunniteltu tuulivoimapuisto ylittää YVA-hankeluutelon (1.2.2019) mukaisen rajan, jonka mukaan tuulivoimalahankkeissa sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain mukaista arviointimenettelyä, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia.

Vornankorven hankkeen ennalta arvioidut painopistealueet vaikutustenarvioinnille ovat maisemavaikutukset, luontovaikutukset sekä vaikutukset ihmisiin, elinkeinoelämään ja aluetalouteen. YVA- ja kaavoitusprosessien aikana arvioidaan myös hankkeen suhdetta yleiskaavoitusta ohjaaviin suunnittelutasoihin.

Tuulivoimaosayleiskaavan vaikutusten arviointi perustuu pääsääntöisesti YVA-menettelyn yhteydessä tehtyihin vaikutuksen arviointeihin sekä kaavoitusprosessin aikana lausuntojen, muistutusten sekä sidosryhmätyöskentelyn kautta esille tulleisiin vaikutuksiin.

6 Osallistuminen ja vuorovaikutus

1.3 Ketkä ovat osallisia?

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:

- kaavan vaikutusalueen asukkaat
- yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- virkistysalueiden käyttäjät
- kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukas yhdistykset sekä kylätoimikunnat
- tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset, kunnan hallintokunnat ja lautakunnat
- viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

Edellä mainittuja ovat:

- asiaan liittyvät Kuopion kaupungin hallintokunnat ja yksiköt
- Tervon kunta
- Pielaveden kunta

- Ilmatieteen laitos
- Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
- Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
- Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
- Luonnonvarakeskus (Luke)
- Metsähallitus
- Suomen metsäkeskus
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pohjois-Savon liitto
- Pohjois-Savon pelastuslaitos
- Puolustusvoimat
- Väylävirasto
- Digita Oyj
- DNA Oyj
- Elisa Oyj
- Finavia Oyj
- Fingrid
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy
- Kuopion kauppakamari
- Kuopion Energia Oy
- Kuopion Sähköverkko Oy
- Kuopion luonnon Ystävien Yhdistys ry
- Kuopion riistanhoitoyhdistys
- Lintuyhdistys Kuikka ry
- Maaningan riistanhoitoyhdistys
- MTK-Pohjois-Savo
- Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry
- Pohjois-Savon metsänhoitoyhdistys
- Pohjois-Savon riistakeskus
- Ristikylän erästäjät ry
- Savon Voima Oyj
- Suomen Erillisverkot Oy
- Telia Finland Oyj
- Tervon riistanhoitoyhdistys

6.1 Osallistuminen

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan vastineet.

Osayleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu tämä AKL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on esitelty osayleiskaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrottu kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu osayleiskaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit.

1.4 Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on tärkeä osa tuulivoimaosayleiskaavan laadintaa. Ympäristövaikutusten arviointia varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu yleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin osayleiskaava voidaan laatia YVA-menettelyn selvitysaineiston pohjalta.

Vornankorven tuulivoimahankkeessa YVA-menettely on tullut vireille YVA-ohjelman nähtäville asettamisen yhteydessä 7.8.2023. YVA-menettelyn aineisto on luettavissa ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/vornankorpiuulivoimaYVA.

YVA- ja kaavaprosesseihin liittyviä tiedotustilaisuuksia tullaan yhdistämään siten, että hankkeesta kiinnostuneet voivat tiedotustilaisuuksissa saada tietoa hankkeen, YVA-menettelyn ja kaavoituksen etenemisestä sekä siitä, miten YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt selvitykset otetaan huomioon hankesuunnittelussa ja kaavoituksessa.



Kuva 11. Kuva 1 Kaavio YVA:n ja kaavaprosessin yhteensovittamisesta.

7 Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu

7.1 Aloitusvaihe (1/2024 – 7/2024)

Ilmatar Pielavesi Vornankorpi Oy teki osayleiskaavan laadinnasta aloitteen Kuopion kaupungille. Kuopion kaupunginhallitus hyväksyi strategisen maankäytön kaavoitusohjelman ja kaavoituskatsauksen 2024 kokouksessaan 15.1.2024 § 10, missä yhteydessä Vornankorven tuulivoimaosayleiskaava tuli vireille.

Vornankorven Kuopion tuulivoima-alueen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 31.5. – 30.7.2024.

Osallistumis- arviointisuunnitelman asettamisesta nähtäville kuulutettiin julkisesti paikallislehdessä sekä Kuopion kaupungin internetsivuilla. OAS oli nähtävillä Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueen asiakaspalvelussa (Suokatu 42, Kuopio) sekä Kuopion kaupungin internetsivuilla osoitteessa <https://www.kuopio.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/>.

Tuulivoimahanketta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskeva yleisötilaisuus järjestettiin Kurolanlahden Nuorisoseurantalolla (Kurolanlahdentie 8, 71670 Kuopio) 11.6.2024. klo 18.00. Tilaisuuteen oli mahdollista osallistua myös etänä Teams-yhteydellä.

Nähtävilläoloaikana osallisilla ja kaupunkilaisilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kirjallisesti. Kirjalliset mielipiteet tuli toimittaa Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueen asiakaspalveluun Suokatu 42 (postiosoite: Kaupunkiympäristön palvelualue, kaupunkisuunnittelu-palvelut, PL 1097, 70111 Kuopio) tai sähköposti: kaavoitus@kuopio.fi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on pyydetty lausunnot viranomaisilta.

Kaavoituksen lähtökohtia ja tavoitteita koskeva 1. viranomaisneuvottelu pidettiin 18.6.2024 Teams-yhteydellä.

7.2 Valmisteluvaihe (8/2024 – 6/2025)

OAS:sta saaduista palautteista laadittiin kooste ja palautteisiin laadittiin perustellut vastineet.

Kuopion kaupunkirakennelautakunta asettaa Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston nähtäville (AKL 62 §, MRA 30 §). Tavoitteena on pitää valmisteluaineisto nähtävillä samaan aikaan Vornankorven tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen kanssa touko-kesäkuussa 2025. Osallisilla ja kaupungin asukkailla on mahdollisuus esittää mielipiteensä osayleiskaavaluonnoksesta kirjallisesti tai suullisesti (MRA 30 §). Viranomaisilta pyydetään lausunnot valmisteluaineistosta.

Osayleiskaavan valmisteluaineiston asettamisesta nähtäville kuulutetaan julkisesti paikallislehdessä sekä Kuopion kaupungin internetsivuilla. Aineisto on nähtävillä Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueen asiakaspalvelussa (Suokatu 42, Kuopio) sekä Kuopion kaupungin internetsivuilla osoitteessa <https://www.kuopio.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/>.

Tavoitteena on pitää YVA-selostusvaiheen ja osayleiskaavan valmisteluvaiheen yhteinen yleisötilaisuus touko-kuussa 2025 Maaninkajärven koulukeskuksen auditoriossa (Maaningantie 49, Maaninka). Yleisötilaisuuteen on mahdollista osallistua myös etäyhteydellä Teamsin välityksellä.

Nähtävilläoloaikana osallisilla ja kaupunkilaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä osayleiskaavaluonnoksesta ja osayleiskaavan valmisteluaineistosta. Kirjalliset mielipiteet tulee toimittaa Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueen asiakaspalveluun Suokatu 42 (postiosoite: Kaupunkiympäristön palvelualue,

kaupunkisuunnittelupalvelut, PL 1097, 70111 Kuopio) tai sähköposti: kaavoitus@kuopio.fi. Osayleiskaavan valmisteluaineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta.

7.3 Ehdotusvaihe (7/2025 – alkuvuosi 2026)

Valmisteluaineiston (sisältäen osayleiskaavaluonnoksen) nähtävilläolona saadut mielipiteet ja lausunnot käsitellään ja niihin laaditaan vastineet. Osayleiskaavaehdotuksen laadinnassa huomioidaan YVA-menetelmästä saatu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Osayleiskaavaan tehdään palautteen pohjalta tarvittavat muutokset.

Ehdotusvaiheessa pidetään tarvittaessa viranomaisneuvottelu tai viranomaisten työkokous.

Kuopion kaupunginhallitus asettaa Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksen julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi (AKL 65 §, MRA 19 §). Nähtävilläolona kaikilla osallisilla on mahdollisuus tehdä muistutus osayleiskaavaehdotuksesta. Nähtävilläolosta julkaistaan kuulutus sanomalehdessä ja kunnan kotisivuilla internetissä. Kirjalliset muistutukset on toimitettava Pielaveden kunnalle kirjeellä osoitteella Puustellintie 10, 72400 Pielavesi tai sähköpostitse osoitteeseen ymparisto@pielavesi.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Ehdotusvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Viranomaisilta pyydetään lausunnot osayleiskaavaehdotusaineistosta.

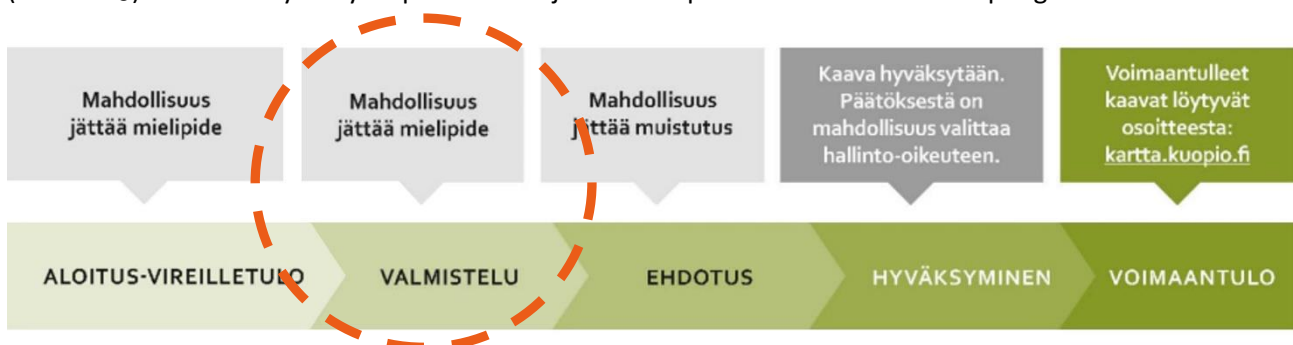
Ehdotusvaiheessa pidetään yleisötilaisuus, johon voi osallistua myös Teams-etäyhteydellä.

7.4 Hyväksyminen (alkuvuosi 2026 – kesä 2026)

Viranomaisten kanssa pidetään tarvittaessa viranomaisneuvottelu tai viranomaisten työkokous.

Osayleiskaavaehdotuksesta saaduista lausunnoista ja muistutuksista laaditaan kooste ja niihin laaditaan perustellut vastineet.

Kuopion kaupunginvaltuusto hyväksyy osayleiskaavan. Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti AKL 67 §:n ja MRA 94 §:n mukaan. AKL 188 §:n mukaan osayleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika luetaan siitä, kun ilmoitus päätöksestä on julkaistu. Jos valituksia ei jätetä, osayleiskaava astuu voimaan, kun sen hyväksymistä koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä on kuulutettu (MRA 93 §). Kuulutus hyväksymispäätöksestä julkaistaan paikallislehdissä sekä kaupungin internetsivulla.



Kuva 12. Kaavatyön eteneminen.

Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu täydentyy ja tarkentuu kaavamenettelyn edetessä.

8 Yhteystiedot

Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan valmistelusta saa lisätietoja kunnan internetsivuilta osoitteesta <https://www.kuopio.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/> sekä seuraavilta henkilöiltä:

KUOPIO

Kaavoitusviranomainen

Kuopion kaupunki
Strateginen maankäyttö
Tulliportinkatu 31 PL 228
70101 Kuopio

Heli Pitkänen

Yleiskaavapäällikkö
puh. 044 718 5410
heli.susanna.pitkanen@kuopio.fi

FCG.

Kaavaa laativa konsultti

FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Osmontie 34
00610 Helsinki

Marjo Kirillow
Projektijohtaja
puh. 041 732 0391
marjo.kirillow@fcg.fi

 ILMATAR

Tuulivoimapuistohankkeesta vastaava

Ilmatar Pielavesi Vornankorpi Oy
Kanavaranta 1
00160 HELSINKI
www.ilmatar.com

Timo Laitinen
Hankekehityspäällikkö
p. 040 550 5500
timo.laitinen@ilmatar.com